

nezlomená armáda

Jindřich Marek

Přísaháme při všem, co jest nám svato, a v plné shodě se svým svědomím a přesvědčením, že budeme poslušni presidenta a vlády republiky Československé a všech svých velitelů, presidentem a vládou ustanovených; přísaháme, že budeme bez odmluvy plniti jejich nařízení vždy a všude, i v nebezpečí, bez váhání a odporu, že svých vojsk neopustíme, ale i životy své ochotně dáme na ochranu vlasti a za její svobodu; přísaháme, že budeme druh druhu milovati, k sobě věrně státi, v nebezpečí se neopouštět, ale až do konce se brániti tak, jak nám káže mužná čest a vědomí povinností občanských. Tak přísaháme!

Přísaha příslušníků československé armády v letech 1919–1939

nezlomená armáda

Morální základy československé armády, postavené na legionářských tradicích, nezlomil v září 1938 potupný mnichovský diktát, ani v březnu 1939 německá okupace zbytku českých zemí. Stále se zapomíná na unikátní fakt, že tehdy na čas sice zanikl československý stát – nikoliv však jeho armáda.

Selhali četní evropští a českoslovenští politici – nikoliv však vojáci!

A toto je jejich příběh...

NEBYLO TO BEZ VÝSTŘELU!

Patří již po desetiletí k otřepaným klišé tvrdit v souvislosti s mnichovským diktátem v září 1938, že demokratické Československo tehdy kapitulovalo bez jediného výstřelu. Není to pravda. Selhali mnozí evropští i českoslovenští politici, ale nikoliv vojáci a příslušníci bezpečnostních sborů. Na hranicích Československa probíhala tehdy na podzim regulérní pohraniční válka, v níž padlo v září a v říjnu 1938 v českém pohraničí v bojích s teroristickými oddíly Sudetendeutsche Freikorps, podporovaných říšskoněmeckými SS, SA i wehrmachtu, celkem 36 československých vojáků, 23 příslušníků pohraniční finanční stráže, 17 četníků a 7 policistů. Více než dvě stovky obránců hranic byly v těchto bojích zraněny. Nezapomínejme na tyto obětavé vlastence, které tehdejší Evropa zradila „v zájmu míru“, jenž jen posílil hitlerovské Německo, aby mohlo za necelý rok rozpoutat mnohem větší konflikt, který stál milióny lidských životů...

V Dolním Podluží u Varnsdorfu ženijní hlídka pěšího pluku 2 při útoku teroristů vyhodila 30. září 1938 do povětří silniční most, i když už byla informována o mnichovském diktátu...

Obránci hranic z dnešní Srbské ve Frýdlantském výběžku, křížky jsou označení sudetskými teroristy zavraždění Josef Vojta a Bohumil Hošek...

Pomník v Bartošovicích v Orlických horách připomíná oběť Josefa Navrátila – dalšího z padlých hrdinů dramatického roku 1938.

Při ústupu z obranné linie v Lužických horách vojáci odvezli veškeré zařízení pevnůstek a zadní voj před odchodem v nich zapálil jejich dřevěné ostění...

Dozorce pohraniční finanční stráže Josef Kloub padl při přepadu celního úřadu ve Věprtech 22. září 1938.

Při vynuceném ústupu z hranic se jejich obránci snažili před jásajícími henleinovci zachovat za každou cenu důstojnost jako zde v případě Teplic, kde v čele ustupující jednotky jde ruský legionář s československou vlajkou.

BOJ MNICHOVEM NESKONČIL...

Ostudné celoevropské selhání v Mnichově v září 1938 pod zástěrkou „záchrany míru“ na účet českého pohraničí uspokojilo hitlerovské Německo opravdu jen na oko. Již 21. října 1938 schválil Adolf Hitler nové úkoly německé branné moci, které počítaly s likvidací zbytku zdeformované republiky. Teď už Berlín hledal jen záminku k další akci. Tu měl již tradičně v údajném „nesnesitelném útlaku Němců Čechy“, který mu ochotně zajišťovala německá menšina na hranicích i ve vnitrozemí. Přestože československá armáda, která na povel disciplinovaně a organizovaně ustoupila na novou demarkační čáru, nekompromisně zasahovala proti původcům pohraničních incidentů, politici pomnichovské tzv. druhé republiky již hledali cestu k nacistickému Německu. Tato republika již byla prakticky bez šance na přežití a vojáky neodvratně čekal boj ve zcela nových podmínkách...

Po obsazení českého pohraničí začala německá armáda zkoušet všemi způsoby odolnost československých řopíků i pěchotních srubů (snímek z Kadaně).

*Rozkaz velitele I. armády
generála Sergeje Vojcechovského
krátce po přijetí mnichovského
diktátu: Bylo-li by někde
s německé strany útočeno,
napráskat...*

*Vojáci pěšího pluku 13
s ukořistěným nacistickým
praporem po rozsáhlém
pohraničním incidentu
v Moravské Chrastové
koncem října 1938*

*Ještě po mnichovském diktátu zasahovaly
v některých místech vyklízeného pohraničí proti
agresivním bojůvkám nacistů dokonce i česko-
slovenské tanky...*

*Stopy střelby československých tanků z 2. října
1938 v Budějovické bráně v Českém Krumlově...*

*Boj s henleinovci v Moravské Chrastové
31. října 1938 stál československou armádu
čtyři padlé a sedm zraněných...*

V BOJI S HORTHYOVCI

Hitlerův spojenec Maďarsko admirála Miklóse Horthyho se již několik dní po Mnichovu osmělil k útokům vojenských jednotek i teroristické organizace Szabadcsapatok na jižním Slovensku a Podkarpatské Rusi. Většinu z nich tvrdě odrazila československá armáda. Proto musela 2. listopadu 1938 přijít ve Vídni na pomoc evropská mnichovská diplomacie v podobě „arbitráže“, která přiklala Maďarsku značnou část jižního Slovenska Podkarpatské Rusi. Ani to však Budapešť neuspokojilo a dál vyvolávala četné konflikty na hranicích. Největší z nich proběhl u Mukačeva 6. ledna 1939, kdy několik čes. vojáků a hraničářů ze Stráže obrany státu zareagovalo na provokace maďarských teroristů rázným útokem, který sice zesměšnil maďarskou armádu na straně jedné, ale zároveň posloužil horthyovské propagandě k vyvolání mediální hysterie, která obletěla celou Evropu a pronikla i do novin v USA...

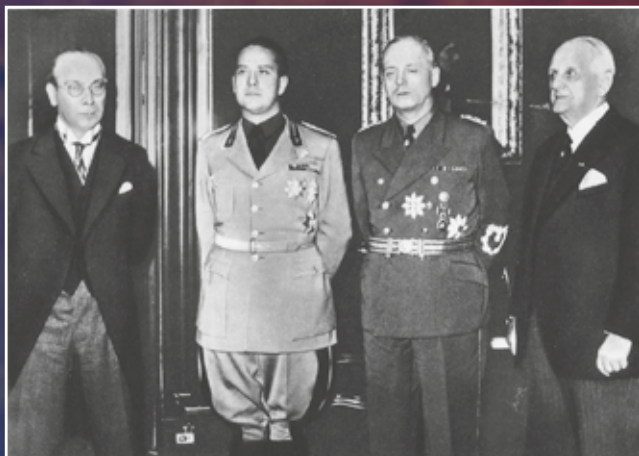
Maďarští výrostci z organizace Levente malují po vídeňské arbitráži na opuštěnou čs. pevnůstku u Berehova symbol svatoštěpánské koruny a nápis Igazságot Justice ve víře, že spravedlnost pro Maďarsko zvítězila...

Obránci mostu přes Dunaj v Parkáni (dnes Štúrovo), kteří zde 7. října 1938 hustou palbou zastavili maďarský pokus o vylodění.

Snímek oddílu organizace Szabadcsapatok při výcviku v táboře Kísvarda, nalezený u jednoho ze zajatých maďarských teroristů v říjnu 1938 u Šalanek na Podkarpatské Rusi.

Aktéři druhého Mnichova – tzv. vídeňské arbitráže, zleva ministr zahraničních věcí Česko-Slovenské republiky František Chvalkovský, ministři zahraničních věcí Itálie a Německa Galeazzo Ciano a Joachim von Ribbentrop a maďarský ministr zahraničních věcí Kálmán Kánya.

Horthyovci nepřestali vyvolávat konflikty ani po vídeňské arbitráži. Padlí či po zranění ubití českoslovenští vojáci pěšího pluku 36 po bojích 6. ledna 1939 u Mukačeva posloužili skupině honvédů k „vítězné“ fotografii.

Občas pod karpatskými poloninami probíhala válka se vším všudy – na snímku je část 5./12 dělostřelecké baterie por. Viléma Svobody v polním postavení nad Mukačevem, odkud zasáhla v lednu 1939 do bojů u Rosvegova.

DIVIDE ET IMPERA!

Staré latinské heslo „Rozděl a panuj!“ lze překládat i jako „rozežtvi a panuj“. Princip vrazit klín mezi potenciální spojence a rozežtvat je proti sobě, uplatňovaný starověkým Římem, nacházel bohužel své uplatnění i ve střední Evropě ve 30. letech minulého století. Součástí pomnichovského procesu byla i všem škodící eskalace nacionálního napětí mezi Čechy, Slováky, Maďary, Poláky a Ukrajinci.

Po polském záboru československé části Těšínska rozpoutalo tehdejší beckovské Polsko ve prospěch horthyovského Maďarska koncem října 1938 nesmyslnou pohraniční válku na severní hranici Podkarpatské Rusi. Československé armádě a pohraničním jednotkám Stráže obrany státu nezbylo než na tento fakt zareagovat s nekompromisní tvrdostí a do konce listopadu 1938 teroristické bojůvky plně eliminovat...

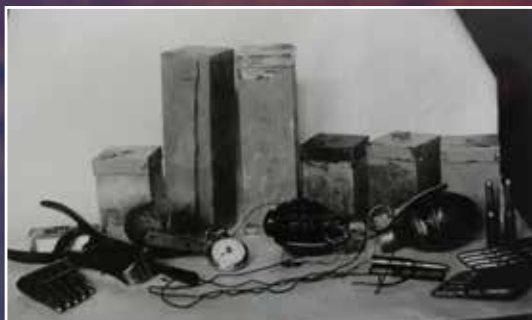
Obsazení československého Těšínska ihned po Mnichovu bylo pro polského ministra zahraničí Józefa Becka zřejmě málo...

Most u Vučkova přes říčku Riku – zde byl při útoku polských teroristů 28. října 1938 zastřelen hajný Josef Loj a smrtelně postřelen četnický vrchní strážmistr Tomáš Kalčík.

Príslušníci pohraničního oddělení finanční stráže v Sinovíru sloužili v tamní jednotce Stráže obrany státu, jedním z nich by měl být i teroristy zastřelený dozorce Josef Hort...

Zbraně a výbušniny, které teroristé zanechali na severní hranici Podkarpatské Rusi během svých akcí, jasně prozrazovaly svůj původ ve skladech polské armády...

Vojáci milovického instrukčního praporu si jako posila 12. divize na Podkarpatské Rusi užili tamní drsné zimní přírody koncem roku 1938 také dosyta...

Polský a maďarský voják u hraničního sloupu zlikvidovaného demokratického Československa v březnu 1939 – nesmyslné konflikty středoevropských národů přinášely však tehdy zisk jen Adolfu Hitlerovi a po něm J. V. Stalinovi!

Respicient pohraniční finanční stráže Bartoloměj Král v listopadu 1938 v Príslopu s lehkým kulometem vz. 26 při ostraze ohrožené obce

NAD TATROU SA BLÝSKÁ...

Slovenské emancipační snahy neskončily 6. října 1938 vyhlášením autonomie Slovenské krajiny, ale dostaly se tehdy již rychle do režie nacistického Německa. Proto v noci z 9. na 10. března 1939 vyhlásila pražská vláda na Slovensku výjimečný stav a s pomocí čs. armády zasáhla proti slovenským radikálům. Tato akce se však již minula účinkem a v podstatě jen urychlila rozpad tehdejšího Česko-Slovenska. Odpoledne 13. března přijal v Berlíně Adolf Hitler vůdce slovenských nacionalistů Jozefa Tisa a Slovensku nabídl „ochranu“ za předpokladu, že se okamžitě odtrhne od Česko-Slovenska. V opačném případě operoval hrozbou maďarského útoku. Druhý den slovenský sněm krátce po poledni vyhlásil v Bratislavě nezávislý Slovenský štát. Německým nacistům tak již k likvidaci zbytku republiky chyběl jen krůček...

VYHLÁŠKA

Miestnej verejnosti!

V poslednom čase sme boli svedkami mnohých takých podnietaných ľudských činov, ktoré, keď sa opakovane, vedľa by k ohrozeniu slobody a života slovenského národa a tým aj československého štátu. Tieto si akcie ani jeden národne svedomivý a slušný Slovak a občan nášho štátu nepraje.

Rozhodol som sa preto prevziať na potrebný čas na teritriu svojho sboru všetku moc správnu aj sudcovskú do svojich rúk.

Tým zostáva nedotknutá slovenská autonomia.

Tieto opatrenia sú namierené len proti tým, ktorí svojím slovenským národom a jeho budúcnosť, a proti štátom a spoločnostiam národov, ktorých je samozrejme čo odtrhnúť z záujmu spoločného štátu, slovenského národa a ľudu.

Všetci občania alebo vyhlásenosti tejto vyhlášky každý bez podmienky je povinný podrobiť sa svojim ustanoveniam, ako aj ustanoveniam vojenských úradov a orgánov, ktoré v mojom mene budú konštatovať správu a sudcovskú moc vykonávať.

Predovšetkým zakazujem čo najokamžite všetkým verejným zhromaždeniam, zhromažďovanie sa verejných osôb na uliciach, ako aj akéhokoľvek kritizovanie tohoto môjho lídu. Oproti tým, ktorí by na to nešli, zálohni sa v prítomnosti a bezohľadnosti.

Rovnaké zakazujem páchanie týchto zločinov: vraždy, lápeže, podľachť, verejné násilie, poškodenie cudzieho majetku, odboja, zbehnutie, navádzanie alebo napomáhanie na porušenie vojenskej služobnej povinnosti, vzburu, pľáskanie, ako aj záškodlivé správanie sa úradným orgánom i všetkých služobných činností, ktorými by sa rušila normálna činnosť verejných podnikov alebo hospodársky život.

Osoby, ktoré pri páchaní týchto činov budú prítomné, budú ma násilne zadržané.

Nariaďujem s okamžitou platnosťou, aby všetky podniky, obchody a prevádzky, ako aj verejné miestnosti boli zatvorené najneskôr o 19. hodine. Po tejto hodine nie je dovolené nikomu zdržovať sa na uliciach a verejných miestach.

Všetky zbrane sečné, bodné alebo strelné, ako aj náboje a výbušniny každý je povinný odovzdať – i keď má povolenie nosiť ich – za 12 hodín na najbližšom okresnom úrade, najbližšej četníckej stanici alebo na policajnom úrade.

Rovnaké zakazujem počúvať cudzozemský rozhlas (rádio), ako aj rádiospojenie pomocou vysielačích stanic, nachádzajúcich sa v súkromnom držaní.

Zavádzam súčasnú prísnu cenzúru listových zisielok, preventívnu cenzúru periodického tlače a suspendujem domovú slobodu.

Ti, ktorí nedodržujú zbrane, budú poľavovať cudzí rozhlas a nebudú šiel na ustanovenie o rádiovysielaní, budú trvať ako zločinní.

Občania, zachovajte vo všetkom súhlas s týmto štátnym pokoj, dôverujte predovšetkým vojenskej moci, ktoré vždy prinesú len pre dobro nášho spoločného štátu, Slovenskej krajiny a slovenského spoločného ľudu.

Slováci a Slovenky!

Uvážte, že ide o vašu lepšiu budúcnosť.

Banská Bystrica 9. marca 1939.

Veliel VII. sboru:
Div. gen. Bedřich Homolá v. r.

Okresný úrad v Turčianskom Sv. Martine.
109/39 jms

Vyhlasujem.

Turčiansky Sv. Martin dňa 9. marca 1939.

Zaokrúteného náčelníka:
Dr. J. K. Garaj v. r.

ČTYŘI Z TVÁŘÍ DEMOKRATICKÉHO SLOVENSKA

Slovenský generál a bývalý legionář Rudolf Viest († 1945) záhy odešel z vlasti do zahraničního odboje, v říjnu 1944 se stal velitelem Slovenského národního povstání.

Zásah armády proti Tisovým ľudákům je dnes často nepřesně označován jako „Homolův puč“ podle jednoho z veličích českých generálů na Slovensku...

*Začalo to Tisem v Berlíně
a Hlinkovou gardou v krojích,
vrcholilo to perzekucí slovenských
Židů. Slovensko však našťastí mělo
i skutečné vlastence, kteří mu záhy
začali vracet čest a respekt...*

*Rotmistr Josef Gabčík († 1942)
se jako parašutista stal aktérem
dnes již legendární operace
ANTHROPOID...*

*Zběh ze slovenské armády Juraj
Lakota byl jako parašutista
vysazen na východní frontě
a později i na Slovensku se
zpravodajskými úkoly.*

*Letecké eso z Bratislavy
Otto Smik († 1944)
v řadách RAF zazname-
nal 9 sestřelů německých
letadel, další 2 sestřelil
ve spolupráci a 1 letadlo
pravděpodobně. Sestřelil
také 3 střely V-1.*

JEDENÁCT MUŽŮ LETÍ DO LONDÝNA...

V úterý 14. března 1939 v 17.40 hodin odletělo z ruzyňského letiště do Londýna jedenáct zpravodajských důstojníků v čele s plk. gšt. Františkem Moravcem, aby unikli nacistické okupaci, o které měli důvěryhodné informace, a mohli pokračovat v zahraničí v odporu proti německému nacismu. K jejich malé radosti na ně na letišti Croydon čekali zvědaví angličtí novináři, kteří jejich přilet senzacechtivě publikovali.

Již brzy řekne Moravcově skupině populární syn T. G. Masaryka Jan se svým typickým úsměvem: „*Mládenci, dnes startujeme druhý odboj...*“ Záhy se František Moravec spojí s dr. Edvardem Benešem v Chicagu a také se vznikajícím vojenským odbojem v okupované vlasti. Jeho březnová akce tak byla jednou z aktivit, které de facto udržely existenční kontinuitu československé armády bez ohledu na německou okupaci českých zemí...

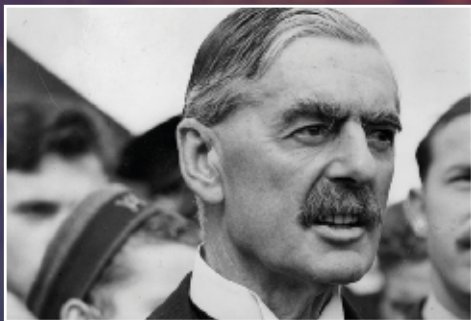

V podobném letounu DC-3 holandské společnosti KLM odletěla do Londýna „Moravcova jedenáctka“ tajně přes Německo, s mezipřistáním v Rotterdamu.

I když byli Moravcovi zpravodajci prvními vojáky našeho protinacistického odboje, svou vojenskou přísahu z vlasti obnovili 16. prosince 1940 v Londýně ještě jednou...

Svůj nakažlivý optimismus i kontakty z dlouholeté diplomatické služby v zemi poskytl v Londýně vojákům i Jan Masaryk.

Jistým problémem počátků československé odbojové akce v Anglii byla skutečnost, že v čele britské vlády stál stále ještě neblaze proslulý „mírotvorce“ Neville Chamberlain...

S Moravcem do Anglie v březnu 1939 přiletěl i zkušený důstojník obranného zpravodajství major Josef Bártek (vpravo).

Muži kolem staronového prezidenta Edvarda Beneše (vlevo F. Moravec, vpravo generál S. Ingr) jsou zatím ještě v civilu, ale brzy budou opět velet vojenským jednotkám!

Bývalý legionář František Moravec (1895–1966), na snímku již opět ve vojenské uniformě, měl velký podíl na tvorbě jednotného zahraničního československého odboje v čele s Edvardem Benešem.

VOJÁCI GENERÁLA SVÁTKA

V neděli 12. března 1939 vyzval v Berlíně Adolf Hitler maďarského vyslance, aby maďarská armáda v co nejkratší době vojensky obsadila Podkarpatskou Rus. Budapešť si Hitlerovo přání obratem vzala za své, přestože její generální štáb nebyl na akci připraven a musel improvizovat. Útok začal u Mukačevo již 14. března v 5 hodin ráno a do jisté míry se počítalo i s dopadem připravovaného vyhlášení samostatného Slovenska.

Jednotky části československé 12. divize na polovičních mírových stavech a jí podřízené dva pohraniční prapory Stráže obrany státu, pod velením bývalého ruského legionáře generála Olega Svátka, se však nedaly zaskočit a maďarské přesile se postavily na houževnatý odpor! Tyto dnes již zapomenuté boje jsou však stále důkazem o kvalitě výcviku a vysoké morálce československých vojáků v letech 1938–1939.

V březnu 1939 útočila maďarská armáda z demarkační čáry stanovené vídeňskou arbitráží na třech směrech (Užhorod – V. Bereznyj, Mukačevo – Svalava a Sevluš – Chust).

Vyhlášení Slovenského štátu čs. jednotkám na Podkarpatské Rusi totálně zkomplikovalo situaci, přesto 12. divize a jednotky Stráže obrany státu nekapitulovaly!

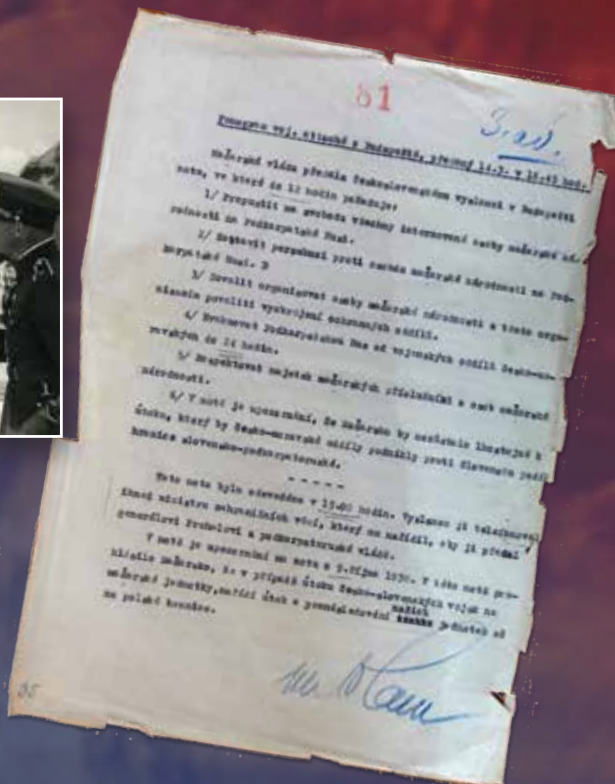
Zatímco v českých zemích padly tanky Lt-35 do rukou německých okupantů, na Podkarpatské Rusi je ve stejnou dobu užívali čeští vojáci v bojích s horthyovskou armádou.

Strategicky umístěný klášter na břehu Latorice v Podmonastyrju bránila jedna četa Stráže obrany státu 14. března 1939 po řadu hodin proti maďarské přesile, k ústupu ji donutilo až docházející střelivo....

Velitel 12. divize brigádní generál Oleg Svátek s důstojníky svého štábu ještě v užhorodských ulicích, později se zapojil do protiněmeckého odboje, za který v říjnu 1941 zaplatil životem...

Text maďarského ultimátu, které poslal svým nadřízeným na hlavní štáb v Praze čs. vojenský atašé v Budapešti mjr. gšt. Bohumil Klein. Na odpověď však horthyovci nečekali...

Za karpatské dobrodružství zaplatili maďarští vojáci v březnu 1939 desítkami mrtvých, další roky spojenectví s Hitlerem však již padlé převáděly do řádu desítek tisíc...

ČZAJANKOVA KASÁRNA

Po ústupu z hranic po Mnichovu měl III. prapor pěšího pluku 8 „Slezského“, navazujícího na tradice stejnojmenného legionářského pluku, kasárna v Místku ve starých továrních objektech zrušené textilní firmy Czajanek. V úterý 14. března 1939 zde v 18 hodin došlo k bojovému konfliktu mezi vojáky tohoto útvaru a motorizovaným předvojem 84. pěšího pluku wehrmachtu pod velením plk. Stoewera, který předčasně začal obsazovat československé území a v boji zde ztratil téměř dvě desítky mužů.

Československý prezident Edvard Beneš při návštěvě Místku 18. června 1946 poděkoval bývalým vojákům tohoto útvaru a řekl: „*Váš statečný odpor byl vlastně jediným pevným bodem, o který jsme se my v zahraničí mohli opřít a na kterém jsme později začali budovat...*“

Je sice pravda, že prezident tehdy opomněl bojovníky jednotek gen. Svátka na Podkarpatské Rusi, ale pro vojáky z Místku to byla jistě pochvala, kterou si zasloužili...

Objekty bývalé textilní továrny firmy Czajaneck v Místku, kde se vojáci III. praporu pěšího pluku 8 „Slezského“ postavili na odpor německým okupantům, již neexistují...

Německé jednotky vtrhly na Ostravsko předčasně a ke konfliktu v Místku došlo do jisté míry náhodně. To ovšem nic nemění na odvaze a odporu k nacistům na straně československých vojáků!

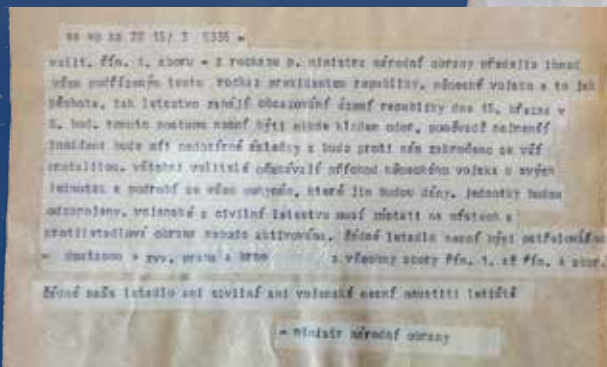
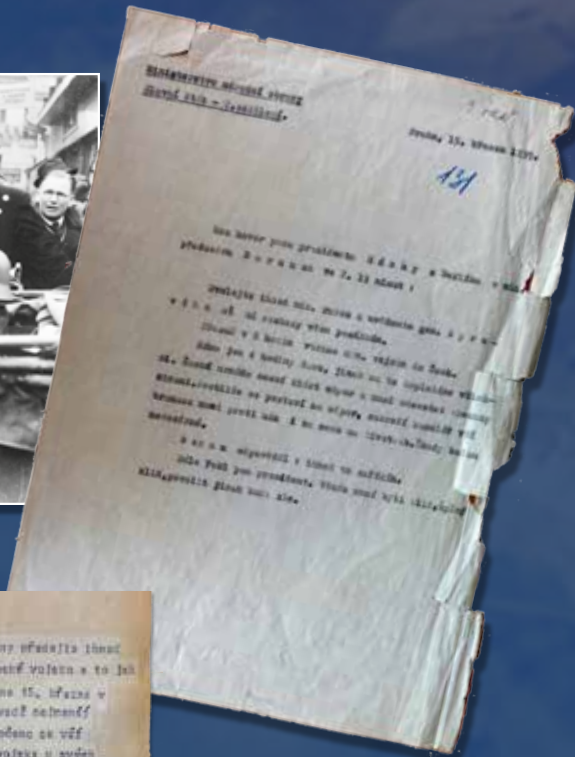
Prezident Edvard Beneš při setkání s bojovníky z Czajankových kasáren v červnu 1946 – vlevo Karel Martinek – partyzán a koncentračník, kterého ještě uvězní na řadu let komunisté...

Velitelé obránců Czajankových kasáren v Místku kapitán Karel Pavlík (†26. 1. 1943 Mauthausen) a poručík Karel Martinek, který za své postoje poznal nacistický i komunistický lágr...

ŠKAREDÁ STŘEDA 15. BŘEZNA 1939

Po Mnichovu bylo zcela jasné, že zmrzačená republika, která od října 1938 nesla po nátlaku Tisových luďáků nový název Česko-Slovensko, nemá po odstoupení pohraničí v případném konfliktu s hitlerovským Německem žádnou šanci. Česko-slovenská armáda byla pod tlakem Berlína redukována v únoru 1939 na pouhých 70 000 mužů a většinu svých sil umístila na Slovensko a Podkarpatskou Rus, kde hrozilo nebezpečí od beckovského Polska a horthyovského Maďarska. Řada důstojníků československé armády začala v té době mezi sebou debatovat o možnostech vojenského odboje v případě okupace zbytku republiky s vírou, že se chamberleinovská Evropa přece jen vzpamatuje a začne uvažovat racionálně směrem k potřebě konečně postavit hráz německé rozpínavosti! Rychlý spád událostí ve dnech 14.–15. března 1939 však v Čechách zaskočil prakticky každého...

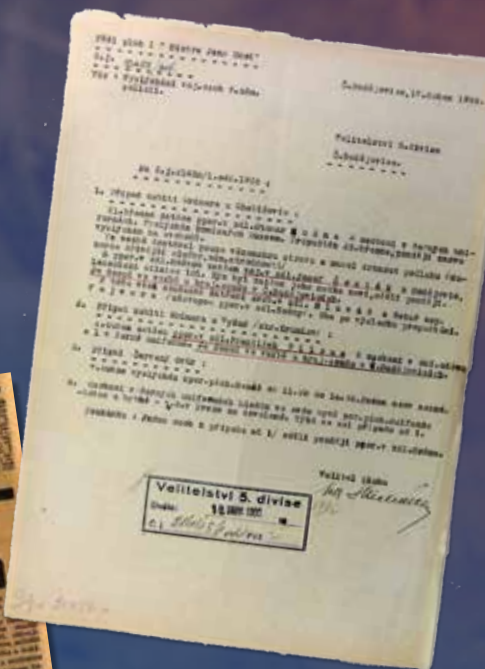
Rozkaz ministra národní obrany generála Jana Syrového z 15. března 1939 ve 3.35 hodin vycházel z dvacet minut starého rozhodnutí Beranovy vlády kapitulaci předejít krveprolití. Podobně v dubnu 1940 reagovala dánská vláda...

Berlínský hotel
Adlon, kde v noci ze
14. na 15. března
1939 Adolf Hitler
přijal Emila Háchu,
aby mu oznámil své
pevné rozhodnutí vo-
jensky obsadit zbytek
českých zemí.

Snímek Adolfa Hitlera, jak se 16. března 1939
opájí pohledem z Pražského hradu na okupovanou
Prahu, se dostal i na poštovní známky.

Nacistické bezpečnostní orgány se
záhy začaly mstít těm, kteří v září
1938 důsledně bránili hranice obro-
žněného Československa...

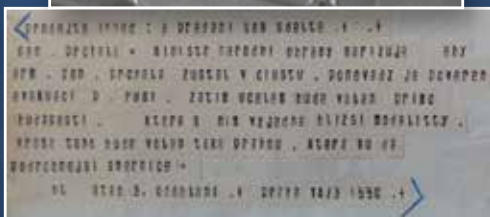
BOJ O VOJENSKOU ČEST

Po odtržení Slovenska a vstupu německé armády přestal mít boj československých jednotek na Podkarpatské Rusi zdánlivě smysl. Maďarská strana nabízela československým vojákům po odzbrojení odvoz do českých zemí, ale muži generála Svátka bojovali dále! Šlo o vojenskou čest a dosavadní urputný obranný boj se pouze změnil v organizovaný ústup bojem do Rumunska a na Slovensko. Když se Adolf Hitler 16. března 1939 kochal z okna Hradu pohledem na okupovanou Prahu, na Podkarpatské Rusi stále regulérní československá armáda odolávala útokům jeho maďarských spojenců!

Je obdivuhodné, jak vysokou vojenskou morálku si vojáci generála Olega Svátka udrželi! Poslední regulérní československá jednotka – 10. pěší rota pěšího pluku 36 pod velením poručíka Karla Staňka – opustila území Podkarpatské Rusi až v sobotu 18. března 1939 v 1.30 hodin. Teprve tehdy mohli horthyovci začít pořádat na polských hranicích velkolepé oslavy a také začít terorizovat místní obyvatele.

Značná část vojáků pěších pluků 36 a 45, které tvořily jádro sil obrany Podkarpatské Rusi, patřila k po Mnichovu zrušeným elitním hraničářským plukům, a proto tyto muži dále nosili brdě na límcích svých uniforem hraničářské psy...

Hlavní štáb československé armády opakovaně nařídil ministrovi autonomní vlády Karpatské Ukrajiny armádnímu generálovi Lvu Prchalovi, aby řídil evakuaci Čechů z Podkarpatské Rusi. Prchala však záhy opustil zemi, což lze považovat z vojenského hlediska za obyčejnou dezerci...

Řidič tanku Lt-35, dobrovolník ze Škodových závodů Antonín Seidler padl 15. března 1939 při protiútku u Fančikova. Jeho vdově podnik odmítl dát penzi, protože jej „neposlal bojovat“...

Dopoledne 17. března 1939 v údolí Uhu odrazila dělostřelecká baterie por. Viléma Svobody (vpravo) nájezd maďarského obrněného vlaku č. 101 a umožnila pěchotě organizovaný odchod na Slovensko...

Po obsazení Podkarpatské Rusi uspořádal maďarský regent admirál Miklós Horthy de Nagybánya (na snímku uprostřed) v Chustu vojenskou přehlídku. Nebýt Hitlerovy podpory, Chust by jen těžko navštívil...

Hroby dřívě většiny padlých bojovníků generála Olega Svátka po letech sovětské vlády na Zakarpatsku zmizely a těžké bude je dnes obnovit.

ODBOJNÉ AMBASÁDY

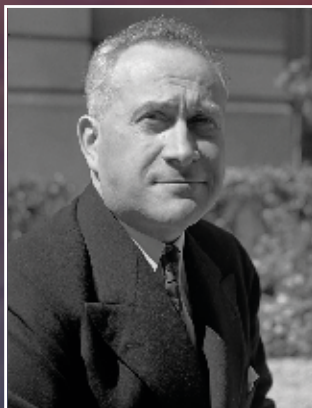
Velice významnou roli pro rychlou podporu odboje proti nacistickým okupantům sehráli v březnu 1939 ti českoslovenští diplomaté a vojenští přidělenci, kteří odmítli německým orgánům předat své úřady. Šlo především o Varšavu, Paříž a Londýn. Tam, kde byli vojenští diplomaté (zpravodajští důstojníci) z různých důvodů donuceni ukončit svou misi, snažili se přesunout své zpravodajské fondy ve prospěch skupiny plk. Františka Moravce v Londýně. Z Holandska tak odešlo 4,5 milionu korun, přidělenec čs. armády v Paříži pro začátek například disponoval fondem ve výši téměř 1,7 milionu francouzských franků. V dalším období se tito vojáci významně podíleli na podchycování vojenských dobrovolníků z řad krajanů i uprchlíků z protektorátu, využití svých dosavadních kontaktů v zahraničí pro československý odboj a podpoře zpravodajských kontaktů s okupovanou vlastí. Bez jejich vkladu si nelze československý zahraniční odboj představit...

Prezident Eduard Beneš, generál Sergěj Ingr (vpravo) či plukovník František Moravec (druhý zleva) by svou zahraniční odbojovou akci těžko začínali bez účinné pomoci vojenských diplomatů na „odbojných ambasádách“...

Také vznik československé vojenské jednotky ve Stalinově Sovětském svazu v únoru 1942 by se neobešel bez náročné a neskutečně trpělivé diplomatické práce plk. Heliadora Píky!

Vojenský přidělenec ve Varšavě plukovník Prokop Kumpošt stál u počátku čs. odboje v Polsku. Ještě větší roli hrál ve Francii čs. velvyslanec Štefan Osuský...

Velkou roli také v Paříži sehrál již v březnu 1939 plk. gšt. Václav Kalina...

Bývalý pilot (na snímku z roku 1928) pplk. gšt. Josef Kalla podpořil akci plk. Moravce v Londýně...

Plukovník Heliodor Píka (na snímku již jako generál) za války úspěšně působil jako zpravodajec a diplomat v Rumunsku, Turecku a Sovětském svazu.

OBRANA NÁRODA

Již 19. března 1939 se v Brně setkávají českoslovenští generálové Josef Bílý, Sergej Vojtechovský a Sergěj Ingr, aby zahájili sérii schůzek, které povedou k vytvoření ilegální celostátní vojenské organizace Obrana národa s cílem vyvolat ve vhodný okamžik během blížícího se celoevropského konfliktu celonárodní povstání proti německým okupantům...

Do této vojensky organizované sítě se zapojují i sokolové, legionáři a další vlastenci. Kvůli nedostatečné konspiraci, vojenské struktuře kopírující mírovou československou armádu a masovému charakteru se Obrana národa stala poměrně snadným terčem německých bezpečnostních složek, které ji v několika zatýkacích vlnách do prosince 1941 zcela paralyzovaly. Gestapo v červnu 1944 rozbilo i poslední pokus o obnovu Obrany národa. Její zbytky však přesto stály v podobě skupin „Alex“ a „Bartoš“ v roce 1945 v Praze na čelném místě květnového povstání v Praze i na mnoha místech českého venkova.

Ani německá okupace zbytku českých zemí v březnu 1939 nezlomila odhodlání vojáků odčinit chyby politiků...

Organizovat rámcově podzemní armádu podle předmnichovských vzorů se však Obrana národa těžce vymstilo...

První velitel Obrany národa armádní generál Josef Bílý skončil 28. září 1941 na popravišti. Jeho poslední slova k popravčím četě: „Psi palte! Ať žije Československá republika!“

Armádní generál Sergej Vojcechovský se musel záhy stáhnout do ústraní, po válce byl však jako Rus odvezen sovětskou NKVD na Sibiř, kde zemřel v jednom ze stalinských gulagů...

Divizní generál Jan Sergěj Ingr odešel v červnu 1939 přes Polsko na výzvu prezidenta Beneše do zahraničního odboje, kde se stal ministrem národní obrany v exilové vládě. Po únoru 1948 musel odejít opět do exilu...

Protektorátní premiér divizní generál ing. Alois Eliáš úzce spolupracoval s Obranou národa i zahraničním odbojem, což jej jako jediného evropského premiéra v nacisty okupovaných zemích přivedlo 19. června 1942 před německou popravčí četou...

Druhého velitele Obrany národa divizního generála Bedřicha Homolu nacisté vinou zrádce zatkli 31. prosince 1941 a popravili v Berlíně 5. ledna 1943. „O své oběti nepíšu, je samozřejmá,“ napsal v dopise na rozloučenou...

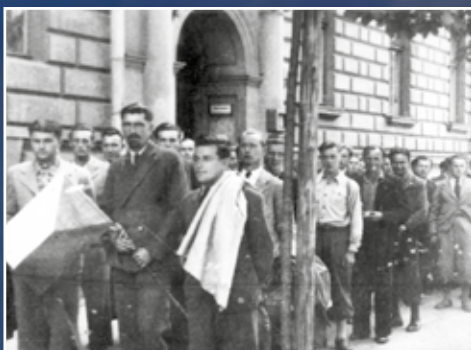
Brigádní generál František Slunečko byl od prosince 1939 celkem 1 950 dní na útěku před gestapem. V květnu 1945 se zúčastnil Pražského povstání, ale po únoru 1948 neunikl represím ze strany komunistického režimu...

PLAVBY ZA HVĚZDOU LEGIÍ

Vzor Masarykových legií vedl již záhy po nacistické okupaci českých zemí mnoho vojáků k tomu, aby spontánně i organizovaně opustili okupovanou vlast a hledali příležitost k boji s vírou, že opět v zahraničí vzniknou československé jednotky dobrovolníků jako v letech 1. světové války. Legionáři se domů z ruského Vladivostoku v letech 1919–1920 vraceli do Evropy na lodích, jejich nástupci naopak do války často vyplouvali...

Například z Polska byli uprchlíci z protektorátu postupně přepravováni loděmi do francouzských přístavů. V době od 22. května do 21. srpna 1939 tak z Gdyně do Francie odplulo šesti transporty více než 1 200 československých vojáků, z nichž bylo téměř 500 letců. Další později v letech 1940–1941 vyplouvali z Oděsy na Střední východ, aby později v létě 1943 jako hrdinové od Tobruku obepluli celou Afriku při plavbě do Velké Británie.

Jedni z prvních československých dobrovolníků v polském Krakově – druhý zleva stojí bojovník z Podkarpatské Rusi v březnu 1939 čet. Richard Tesářík, pozdější hrdina od Sokolova, Kyjeva a Dukly.

Zatím novodobé „legionáře“ často čekala v severní Africe jen uniforma francouzské cizinecké legie (na snímku zleva letci Václav Jícha a František Kučera)...

Společná bohoslužba Poláků a Čechoslováků na lodi „Warszawa“ při plavbě k jednotkám obou armád na Středním východě. Tuto loď o rok později potopila při její plavbě do Tobruku 26. prosince 1941 německá ponorka U 559. Tři českoslovenští vojáci na palubě útok tehdy se šťastím přežili!

Českoslovenští dobrovolníci při plavbě z polské Gdyně do Francie – nejisté úsměvy i vážné tváře; nikdo netušil, podobně jako v případě Masarykových legionářů, jak jejich dobrodružství skončí...

Lod' „Chrobry“ v červenci 1939 převezla do francouzského města Boulogne jeden z transportů československých vojáků. V dubnu 1940 tuto loď poslal u norského pobřeží útok německých letadel ke dnu...

Africká poušť se v letech 1941–1943 stala dalším místem výcviku a boje československých vojáků, které lze najít doslova na všech bojištích 2. světové války...

HOŘÍCÍM POLSKEM DO SOVĚTSKÉ INTERNACE

Až po Hitlerově útoku na Polsko dala polská vláda 3. září 1939 souhlas k vytvoření „České a Slovenské legie“, která je také často nazývána jako „Československý legion v Polsku“. Do té doby formování čs. dobrovolníků probíhalo neoficiálně. Téměř stovka letců již předtím však vstoupila do polského letectva. Necelá tisícovka Čechů a Slováků zažila drtivou porážku Polska a dramatický ústup na východ s prvními mrtvými ve vlastních řadách. Jedinou výzbrojí do civilu dosud oblečeného legionu se staly 4 těžké a 12 lehkých kulometů. S těmi bojovali noví legionáři proti německým letounům u Tarnopole a osady Hluboczek Wielki a dva stroje sestřelili. Než hlavní skupina legionu stačila ustoupit do Rumunska, dostala se do blízkosti sovětských jednotek, které 17. září 1939 vpadly Polsku do zad! Nakonec českoslovenští vojáci skončili v sovětské internaci s nadějí, že budou buď propuštěni časem do Francie či na Střední východ, nebo že i zde jednou vytvoří československou jednotku...

Nástup českých a slovenských dobrovolníků do řad československé zahraniční armády v táboře Malé Bronowice u Krakova

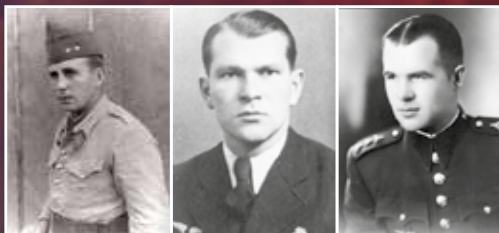

Skupina československých důstojníků v sovětské internaci – stojící třetí zleva budoucí brdina od Sokolova por. Otakar Jaroš.

Klášter v Suzdalu sloužil sovětským orgánům NKVD jako internační tábor, ve kterém žili od června 1940 do října 1941 i českoslovenští vojáci z polského legionu.

Dřevěné ubikace ve starém vojenském táboře v Malých Bronowicích na obrázku jednoho z českých dobrovolníků Jindřicha Křečka

Zleva – jedni z prvních organizátorů čs. dobrovolníků v Polsku por. děl. Josef Kaleta a npor. let. Jiří Král, třetí důstojník letec npor. Štěpán Kůrka zahynul 2. září 1939 na letišti v polském Deblínu při německém náletu.

Trvalo to přes nekonečně dlouhých 29 měsíců, než mohl zbytek legionu obléci v únoru 1942 i v Sovětském svazu uniformy s lvíčkem na lodičkách – zleva npor. Otakar Jaroš, npor. Bohumír Lomský, npor. Jaroslav Dočkal a kpt. Ladislav Bedřich.

Podplukovník Ludvík Svoboda (vpravo) s generálem Sergějem Ingrem v ulicích Krakova, politické vibrace dalších měsíců a let udělaly postupně z obou ministra národní obrany...

PRVNÍ PADLÍ DOMÁCÍ FRONTY

Když manželce v říjnu 1941 popraveného generála Václava Šáry řekl vyšetřovatel gestapa, že její muž „padl jako voják“, paní Emilie odpověděla: „Ale u zdi...“. Nacista jí suše odpověděl: „I to je fronta...“

I když si zpočátku chtěli nacisté před Evropou hrát na dobré hospodáře v Protektorátu Čechy a Morava, po vypuknutí války 1. září 1939 začaly nacistické represivní orgány v čele s gestapem stále tvrději vystupovat proti jakýmkoliv odbojovým aktivitám. Po velkých demonstracích 28. října 1939 a smrti studenta Jana Opletala bylo popraveno několik studentských funkcionářů, uzavřeny české vysoké školy a 1 200 studentů bylo posláno do koncentračního tábora Sachsenhausen. Zvláště tvrdě začalo gestapo vystupovat proti vojenskému odboji a v jeho mučirnách začali umírat při brutálních výsleších první vojáci domácího odboje...

V březnu 1939 ukryli českoslovenští vojáci před nacisty relativně značné množství zbraní (na snímku lehký kulomet vz. 26) pro budoucí povstání proti okupantům. Časem však mnoho zbraní v úkrytech podleho zkáze, další zmizely v nenávratnu poté, co byli jejich organizátoři zatčeni...

Protektorátní realita měla své hrdiny a zákonitě i zrádce. A to i v řadách důstojníků. Jedním z nejodpornějších kolaborantů s nacistickým režimem byl bývalý legionář plukovník gen. štábu Emanuel Moravec, od roku 1942 protektorátní ministr školství a lidové osvěty...

Jedním z prvních padlých vojáků domácí fronty se stal 14. října 1939 major gen. štábu Bohumil Klein, kterého gestapáci utýrali k smrti.

Aby neohrozil své spolupracovníky, spáchal po sedmi dnech brutálních výslechů podplukovník Tomáš Houška 21. prosince 1939 sebevraždu skokem z okna v sídle gestapa v Petschkově paláci...

Plukovník Antonín Hron oznámil jako vojenský atašé z Berlína zpravodajcům v Praze datum zahájení německé invaze v březnu 1939, svou další účast v odboji zaplatil životem až na sklonku války 12. dubna 1945 v koncentračním táboře Flossenbürg...

MUZIKANTI ODBOJE

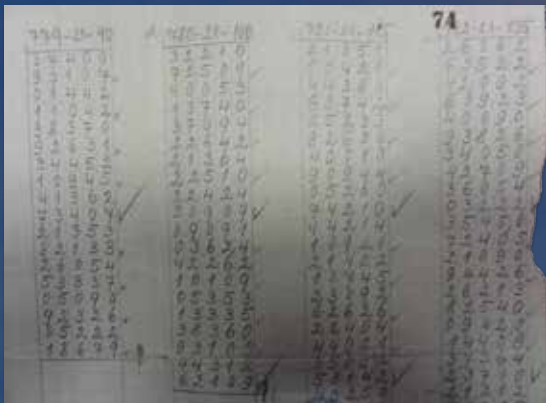
Po porážce Polska se pro spojení domácího a zahraničního odboje staly životně důležitým pojítkem ilegální radiostanice, kdy obětaví radisté nesli v protektorátu krycí označení „muzikanti“ a jejich stanice „mlátičky“. Největších úspěchů za cenu velkých ztrát dosáhly radiostanice spojovacího programu domácího odboje SPARTA I a II. Díky programu SPARTA bylo do zahraničí předáno na 16 000 depeší. V noci 3. října 1941 však domácí odboj navázal spojení s Londýnem naposledy, když gestapo odhalilo poslední radiostanici v Jinonicích a radista čet. Jindřich Klečka se zastřelil, aby nepadl do rukou nacistů. Za této situace museli nastoupit se svými radiostanicemi parašutisté. V prosinci 1941 byla vysazena skupina SILVER A, jejíž radiotelegrafista svob. Jiří Potůček po určitých technických potížích poprvé navázal spojení s Londýnem 15. ledna 1942 prostřednictvím dnes již legendární stanice LIBUŠE...

Posledním radistou, vysílajícím z okupované Prahy, byl parašutista ppor. Jaroslav Klemeš (operace PLATINUM), který se svou radiostanicí ANNA udržoval v květnu 1945 spojení mezi Londýnem a povstaleckou Českou národní radou.

Bývalý ruský legionář Otto Linhart byl jedním z mála radistů domácího odboje, kteří přežili válku. Od října 1941 se však musel přes 43 měsíců ukrývat před gestapem!

Kolik cenných informací pro zahraniční i domácí odboj se tehdy ukrývalo v šifrách v podobě soustav pětimístných čísel!

Četař Jindřich Klečka se raději zastřelil, aby nepadl živý do rukou gestapa...

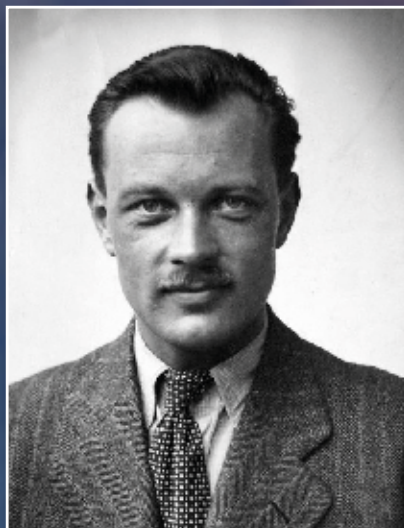
Podplukovník generálního štábu Štěpán Adler byl v prvním ústředí Obrany národa odpovědný za udržování radiového spojení v protektorátu i se zahraničím. Byl však již v prosinci 1939 zatčen gestapem a 7. srpna 1942 v Berlíně-Plötzensee popraven.

Radista poručík André Regenermel (rodák z amerického Brooklynu) byl zatčen v květnu 1941 v Hodkovičkách a 30. září 1941 zemřel na popravě v kasárnách v Ruzyni. Stal se tak prvním americkým občanem, jehož nacisté popravili...

Dnes již neexistující budova akcízu (potravni daně na čáře) v Jinonicích – zde v noci 3. října 1941 gestapo zlikvidovalo poslední vysílačku z programu SPARTA I.

Ani k parašutistovi Jiřímu Potůčkovi nebyl osud milosrdný. Na útěku jej 2. července 1942 zastřelil v lese mezi vesnicemi Trnová a Rosice nad Labem horlivý protektorátní četník!

TŘI KRÁLOVÉ PROTI GESTAPU

Nejaktivnější skupinu vojenského odboje v českých zemích, která takřka po tři roky přiváděla nacisty k zuřivosti, vytvořili podplukovník Josef Balabán, podplukovník Josef Mašín a štábní kapitán Václav Morávek. Dnes již legendární trojice, známá i pod přezdívkou „tři králové“, se velice aktivně podílela na organizační práci v odboji, zpravodajství, sabotážích i udržování rádiového spojení se zahraničním odbojem. Několikrát tito stateční vojáci unikli na poslední chvíli z obklíčení gestapa, se kterým se dostali i do několika divokých přestřelek. Své střelecké umění i šibeniční smysl pro humor v tomto směru prokazoval především Václav Morávek. Moc a brutalita nacistického okupačního systému byly však mnohem silnější než odhodlání „tří králů“ a obětavost jejich spolupracovníků. Nacistický režim po příchodu Reinharda Heydricha do Prahy v září 1941 ještě více zvýšil své represe, které zničily i zbytky této skupiny.

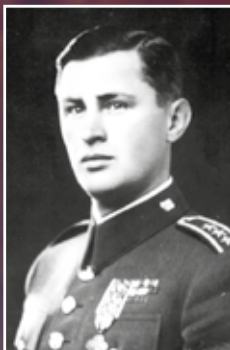
Do října 1941 dostal československý zahraniční odboj v Londýně od „tří králů“ z Prahy značné množství cenných zpravodajských informací.

Zastupující říšský protektor SS-Obergruppenführer a generál policie Reinhard Heydrich svým příchodem do Prahy nastolil tvrdý režim, který chtěl ve svých plánech do budoucnosti prakticky spojit s postupnou likvidací českého národa.

Podplukovník dělostřelectva Josef Balabán byl zatčen gestapem 22. dubna 1941 a zastřelen v rámci Heydrichova stanného práva v ruzyňských kasárnách 3. října 1941.

Podplukovník dělostřelectva Josef Mašín padl do rukou gestapa zraněný po přestřelce 13. května 1941, ani přes brutální mučení nic neprozradil. Byl zastřelen na kobyliště střelnici 30. června 1942...

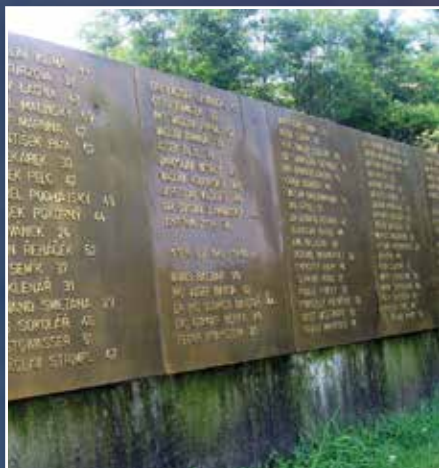

„Věřím jen v Boha a své pistole...“, říkal prý někdy štábní kapitán Václav Morávek, ale z léčky gestapa již 21. března 1942 neunikl a padl v přestřelce jako opravdový hrdina...

Radiotelegrafista četař František Peltán je dnes někdy nazýván „čtvrtý ze tří králů“. Několikrát se prostřelil z obklíčení gestapa, ale přestřelka v Kinského zahradě v Praze 11. července 1942 se mu stala osudnou, když byl těžce zraněn a o devět dní zemřel v lazaretu SS, aniž by nabyl vědomí...

Na kobyliště střelnici zemřel vedle desítek českých vlastenců nejen podplukovník Josef Mašín, ale i řada jeho blízkých spolupracovníků...

DALŠÍ FRANCOUZSKÉ ZKLAMÁNÍ

Bez ohledu na zklamání z mnichovské zrady se zájem československého odboje upnul opět především na Francii, která však zatím měla uplatnění pro československé vojáky jen v řadách cizinecké legie. Až po vypuknutí 2. světové války sice francouzská vláda 2. října 1939 podepsala s československým exilem smlouvu o obnovení československé armády ve Francii, ale její výstavba vázla kvůli typické francouzské liknavosti a nedostatku navíc značně zastaralé výzbroje. Když nacistické Německo v květnu 1940 napadlo Francii, byly pro nasazení na frontě připraveny zatím dva československé pěší pluky. Ty se však již stihly zúčastnit jen ústupových bojů uprostřed totálního rozkladu země, který skončil již 22. června francouzskou kapitulací. Při tehdejší existenci německo-sovětského paktu „Ribbentrop – Molotov“ zbyl československému odboji v dané chvíli již jen Churchillův Albion...

Zpočátku museli ve Francii českoslovenští dobrovolníci vstoupit do cizinecké legie s příslibem, že v případě války budou moci sloužit v československých jednotkách.

Úspěšný vklad do obrany Francie přinášeli již od prosince 1939 českoslovenští letci, kteří do června 1940 sestřelili přímo či ve spolupráci s francouzskými piloty celkem 129 německých letounů!

Československé jednotky se začaly od září 1939 formovat na jihu Francie v okolí Adge.

Pouhý den před německým útokem dostal 9. května 1940 v Arrasu svůj prapor 1. čs. pěší pluk. Drží jej jeho velitel plukovník Jan Kratochvíl. Jeho manželku zavraždili nacisté o dva roky později v Osvětimi...

Po dramatickém ústupu z Francie dostali ve Velké Británii první příležitost k boji opět českoslovenští letci – na snímku příslušníci 310. čs. stíhací perutě ve dnech dnes již legendární vzdušné Bitvy o Británii.

Od září 1940 začali v rámci Royal Air Force s nálety na území okupovaném nacistickým Německem i osádky 311. čs. bombardovací perutě...

MORITURI TE SALUTANTI!

Účastí i na těch nejmenších odbojových aktivitách riskoval každý český vlastenec svůj život a často i životy svých nejbližších. Zvláště se to týkalo důstojníků československé předmnichovské armády, protože gestapo neúnavně likvidovalo síť Obrany národa. Ta se v letech 1939–1941 stala poměrně snadným terčem nacistického represivního aparátu, především kvůli nedostatečné konspiraci a masovému charakteru, kopírujícímu do značné míry předválečnou čs. armádu.

Ačkoliv se v září 1938 nebojovalo, utrpěla čs. armáda v následujících letech okupace ztráty, které početně předčí bojové ztráty mnoha jiných evropských zemí protihitlerovské koalice. Vedle ztracených stovek důstojníků, zbraní i služeb, zahynul ze 137 československých generálů za války každý šestý a ze 408 důstojníků generálního štábu zaplatil životem odpor k německým okupantům každý sedmý...

První popravu čs. důstojníků se konaly v září a říjnu 1941 po příchodu Reinharda Heydricha do Prahy v jízdnárně ruzyňských kasáren...

Další českoslovenští důstojníci a vojáci zemřeli například v brněnských Kounicových kolejích, Terezíně či v Praze na kobyliště střílnici.

Berlínská věznice Plötzensee, kde zemřelo pod gilotinou 6 českých generálů a 102 důstojníků!

*Divizní generál
Hugo Vojta
† 28. 9. 1941
ruzyňské popraviště*

*Divizní generál
Mikuláš Doležal
† 1. 10. 1941
ruzyňské popraviště*

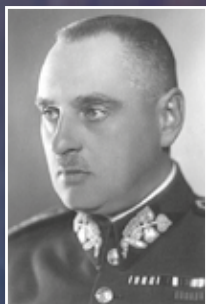
*Brigádní generál
Václav Šána
† 1. 10. 1941
ruzyňské popraviště*

*Plk. generálního štábu
Josef Malý
† 1. 10. 1941
ruzyňské popraviště*

*Plk. generálního štábu
František Pohunek
† 1. 10. 1941
ruzyňské popraviště*

*Brigádní generál
Otokar Zabálka
† 21. 6. 1942
Berlín Plötzensee*

*Brigádní generál
Josef Zmek
† 8. 7. 1942
koncentrační tábor
Sachsenhausen*

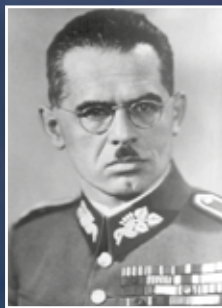
*Brigádní generál
Václav Ždimal
† 2. 9. 1942
Berlín Plötzensee*

*Brigádní generál
Josef Volf
† 24. 11. 1942 Berlín
Plötzensee*

*Brigádní generál
František Kravák
† 24. 5. 1943
Berlín Plötzensee*

*Divizní generál
Vojtěch Boris Luža
† 2. 10. 1944
přestřelka
v Hřišti u Příbyslavi*

*Brigádní generál
Jaroslav Vedral – Sázkavský
† 6. 10. 1944
Dukelský průsmyk*

MSTITELÉ PŘICHÁZELI ZA MĚSÍČNÍCH NOCÍ...

V únoru 1941 prošel ve Velké Británii první československý voják parašutistickým výcvikem, protože domácí odboj bylo nutné posílit kurýry, radisty, zpravodajci a vojáky s diverzním výcvikem. V říjnu 1941 začala i příprava operace ANTHROPOID s cílem zlikvidovat vraha elit a architekta plánů na likvidaci českého národa, zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Zvláštní skupina D pro výsadkové operace v okupované vlasti provedla s pomocí letounů Royal Air Force za měsíčních nocí (kvůli lepší noční orientaci navigátorů) do českých zemí 27 operací. Z 82 vysazených parašutistů jich 40 padlo v boji s nepřítelem! V září 1941 vyslala do vlasti první parašutisty i Československá vojenská mise v SSSR, bohužel na východě záhy tyto operace převzaly pevně do svých rukou sovětské bezpečnostní orgány, které měly zcela jiné cíle než československý demokratický odboj...

Ve Velké Británii prošlo v letech 1941–1945 parašutistickým výcvikem na 500 československých vojáků! Mnozí z nich později posílili i čs. jednotky na východní frontě.

Halifax NF-V 138, perutě zvláštního určení RAF sruhnul v noci z 27. na 28. prosince 1941 v Čechách bombu jménem ANTHROPOID – mstitele Jana Kubiše a Josefa Gabčíka!

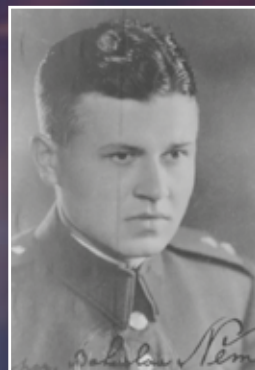
První československý kurýr s parašutistickým výcvikem, rotný Otmar Riedl byl vinou navigační chyby 16. dubna 1941 vysazen místo u Kolína v 460 km vzdáleném tyrolském Landecku!

Dnes již legenda nadporučík Adolf Opálka (operace OUT DISTANCE) padl 18. června 1942 spolu s dalšími šesti muži v obklíčení v heroickém boji s přesilou v pražském pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje.

Prvním paradispečerem při vysazování čs. výsadků byl zpravodajský důstojník škpt. gšt. Jaroslav Šustr, který sám předtím prošel parašutistickým výcvikem.

Nadporučík Bohuslav Němec byl vysazen u Dřínova na Kroměřížsku v noci z 9. na 10. září 1941 v režii Československé vojenské mise v SSSR. O necelé dva měsíce později byl však zatčen gestapem a následně zavražděn v koncentračním táboře Mauthausen.

Vysazení muži přicházeli s falešnými dokumenty. Bohuslavu Koubovi (operace BIOSCOP) však nepomohly, a zatčení unikl 3. května 1942 v Kutné Hoře s pomocí ampulky s jedem...

JAKO FÉNIX Z POPELA...

Byli jsme překvapeni, že československá armáda nezanikla...

Nacistický státní ministr pro Čechy a Moravu a válečný zločinec Karl Hermann Frank o vypuknutí povstání v Praze během výslechu v červnu 1945.

Československý vojenský odboj nezlomily ani počáteční úspěchy německých nacistů na evropských frontách v letech 1939–1942, ani drtivé údery gestapa proti Obraně národa, vrcholící heydrichiádou. Sílící jednotky čs. zahraniční armády a jako Fénix z popela neustále vstávající skupiny vojenského odboje v okupované vlasti dále živily touhu po odčinění Mnichova a osvobození okupované vlasti. Vše vyvrcholilo v květnu 1945 na pražských barikádách, kdy muži nezlomení drtivými ranami ze září 1938 a března 1939 uléhali slovy velkého českého básníka Jaroslava Seiferta opět „mlčky do plamene...“.

Čest jejich památce!

*1940 ROYAL AIR FORCE:
Jako první si ve válce získali
u spojenců respekt českoslo-
venští letci v řadách brit-
ských vzdušných sil v Bitvě
o Británii...*

*1943 VÝCHODNÍ
FRONTA:
Kapitán Otmar Záhora
se svými samopalníky,
z nichž mnozí předtím
poznali brůzy stalinských
gulagů...*

1941 MNICHOV ZAPOMENUT:

Jeden z největších odpůrců mnichovské zrady na britských ostrovech Winston Churchill, nyní již jako premiér s prezidentem Edvardem Benešem při návštěvě československé brigády!

1942 OPERACE ANTHROPOID:

Jan Kubiš a Josef Gabčík – dnes již ikonická dvojice českých a slovenských výsadkářů

1944 ZÁPADNÍ FRONTA:

Bojovníci z francouzské fronty v červnu 1940 i z afrického Tobruku odplouvají z Velké Británie na evropské bojiště jako Československá samostatná obrněná brigáda!

1945 PRAŽSKÉ POVSTÁNÍ:

Tito mladí barikádníci ze Zpravodajské brigády při vstupu do odboje jako skauti přísahali na počátku okupace podle regulí československé armády.

MINISTERSTVO OBRANY
ČESKÉ REPUBLIKY

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
PRAHA • KBELY • LEŠANY

